

God helg

Menighetsblad for Fana sokn. Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti NR. 4/14 – ÅRGANG 51

Eget sokn?

Bør Fana sokn deles i to, med Fana kirke og Ytrebygda kirke som soknekirker i sine respektive sokn? Dette skal soknemøtet diskutere 14. oktober. Side 2-3

Annerledes cruise

Sjømannskirken fyller 150 år i år og inviterte til cruise på skoleskipet M/S Gann, med innlagte besøk i sjømannskirkene i våre naboland. Side 6-7

Berlin-opplevelser

Fana kyrkjekor dro samlet til Tysklands hovedstad i juni. Det ble en opplevelse, både sosialt, musikalsk og historisk. Side 18

Skolestartgudstjenste

Høstens aktiviteter i soknet ble innledet med den tradisjonelle skolestartgudstjensten i Fana kirke. Side 4

Inkluderende frivillighet

Ingen menighet kan drives uten frivillige medarbeidere. Tiden de ansatte har til rådighet strekker ikke til. Men vi trenger ikke frivillige fordi de tilsatte ikke rekker mer. Frivillige medarbeidere er en verdi i seg selv.

REFLEKSJON AV GUNNAR NESSE

De er menighetens «merarbeidere». Det er ikke noe mål å få så mange lønnede medarbeidere i menighetene at vi ikke trenger frivillige.

Fana og Ytrebygda menigheter vil være inkluderende menigheter der mennesker i soknet føler seg ivaretatt og hjemme. Men hvordan kan en menighet være inkluderende? Hva skal til for at de som kommer til kirken skal føle seg inkludert?

Først og fremst må de bli sett og hørt. Da må vi invitere til gudstjenester og samlinger som er relevante for dem som kommer. Vi må svare på spørsmål de har, og gi dem impulser til å tenke videre selv. Men samlingene må være mer enn det de har av «underholdningsverdi». Å lytte til noe som er interessant, å bli lyttet til og å bli sett er ikke nødvendigvis inkluderende.

Den beste form for inkludering i våre menigheter er når vi oppleve at noen har bruk for oss, at noen vil gjøre noe sammen med oss. Å bli sett er mye mer enn å bli lagt merke til – det er å bli regnet med. Den mest konkrete måten å inkludere noen på, er å invitere til frivillig innsats

sammen med oss som allerede er der.

I menighetene i Fana sokn trenger vi frivillige medarbeidere. Oppgavene er varierte, det skal mye til at noen kan si: Dere kan ikke bruke meg til noe, jeg er ikke flink nok! Det kan være nok å ha bil og sertifikat. Noen trenger noen som kan kjøre dem fram og tilbake til arrangement. Vi trenger noen som vil lage mat til et eldretreff. Vi trenger noen som vil være voksenledere i Ungdomsarbeidet. Vi trenger noen som vil være nattevakter når 11-åringene sover i kirken. Vi trenger flere kirkeverter, tekstlesere og klokke. Vi trenger noen som kan samle barna til en egen samling under prekenen i Ytrebygda kirke. Vi trenger noen som kan besøke ensomme der de bor. Vi trenger noen som vil lage kirkekaffe. Dette er bare noen eksempler.

Vi har frivillighetskoordinator som administrerer de frivillige, gir dem råd og følger dem opp. Å være frivillig er å være med i et stort team, i fellesskap med andre. Å delta som frivillig medarbeider i menighetene våre er den beste måten å bli inkludert på. Menigheten trenger dere – og kanskje trenger dere menigheten også. I alle fall – vi står med åpne armer, vi regner med deg – du er god nok for oss!!! ●

Skolestart-gudstjeneste

Søndag 24. august fulgte vel 20 seksåringer med ransel på ryggen med prosesjonen under preludiet.

TEKST: GYRI SKRE

FOTO: DAG VAULA OG RENATE OLSEN

Soknemøte 14. oktober:

Det innkalles til soknemøte i Fana sokn 14. oktober 2014.

TORD BYRKJELAND BERNTSEN
SOKNERÅDSLEDER

Alle medlemmer i Den norske kirke som tilhører Fana sokn og er over 18 år har talerett i Soknemøtet. Dette gir kirkens medlemmer en unik mulighet til å påvirke og gi råd til Soknerådet. Soknerådet må lytte til hva Soknemøtet mener før de gjør vedtak i saken. Soknemøtet skal denne gangen ta stilling til om Fana sokn skal deles i to, med Fana kirke og Ytrebygda kirke som soknekirker i hver sine sokn – eller om vi skal beholde soknet som i

dag, med to kirker i samme sokn.

På soknerådsmøte nummer 2 i 2013, meldte Ytrebygda menighetsutvalg (YMU) et ønske til Fana Sokneråd om å starte prosessen med å få delt Fana sokn i to nye sokn. Grunnlaget for ønsket er å styrke ytrebygda menighets identitet, økt nærhet og effektivitet, økonomisk selvstendighet, profilering, relasjonsbygging og tilstedeværelse.

Det ble vedtatt å sette ned en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å konsekvensutrede en mulig deling av soknet.

BIKKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

God Helg utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes gyriske@broadpark.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Gyri Skre, gyriske@broadpark.no, 55 91 51 53. Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 18. november

Stolte og forventningsfulle skolestartere, foreldre og søsken fikk en fin oppstart i denne velkomstgudstjenesten. Da offergaven skulle gis, fikk alle gå

rundt alteret og legge gaven i en fin gammel trebøsse. Seinere fikk vi høre korsang ved familiekoret, og så var det en flott innøvd sang med 1.klassingene. Til

slutt fikk alle førsteklassingene overrakt en barnebibel som gave fra menigheter. En fin oppstart av høstens samlinger, det syntes både små og store. ●

Skal Ytrebygda bli en egen menighet?

Gruppen bestod av Dag Eikeseth, Audun Mæland, Oddvar Skre, Tor Magne Birkeli og Gunnar Nesse. Soknerådet ønsket følgende spørsmål utredet: Hvilke konsekvenser vil en deling av soknet ha for menighetslivet? Hvilke konsekvenser vil en deling ha for fordeling av stabs-

ressurser? Hvordan vil fremtidig demografi påvirke menighetene i Fana sokn? Kan Fana sokn ta lærdom av deling i andre sokn i Bergen, eksempelvis Storetveit og Bønes? På hvilken måte kan kirkene og menighetene dra nytte av, og utfylle hverandre, ved en eventuell soknedeling? Gruppen

Ytrebygda kirke.

leverte sitt arbeid på soknerådets møte nr. 4 i 2014 og ble videre behandlet på møte nr. 5. Rapporten er å finne på hjemmesiden www.fanamenighet.no. Dette dokumentet er noe av det som danner grunnlaget for soknerådets innstilling og vi ønsker gjerne at du leser igjennom denne før soknemøtet.

Når de frammøtte i soknemøtet har sagt sin mening, er det soknerådets oppgave å fatte vedtak om soknedeling eller ikke.

Dette er en stor avgjørelse i soknet vårt og det er derfor viktig at du kommer på møtet. Soknerådet er helt avhengig av din mening for å kunne gjøre riktige valg for våre medlemmer. ●

Babysang

Bli med på babysang i Fana kirke og i Ytrebygda kirke. Følg oss gjerne på våre Facebook-sider: «Babysang i Fana kirke» og «Babysang i Ytrebygda kirke». Velkommen!

Fanatorget Blomster AS

AURDALSLIA 12 · 5253 SANDSLI
Tlf: 55 22 65 10

FAGKUNNSKAP OG STORT UTVALG!

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

UTLEIE I FANA MENIGHETS- SENTER

Vi leier ut lokaler til
dåpsselskap,
konfirmasjonsselskap,
minnesamvær,
åremålsdager og andre
sammenkomster.

Kontakt menighetskontoret
tlf. 55 59 32 51
for bestilling/pris
FANA MENIGHET

GRAVSTEIN

- Alle utførelser
- Ny stor utstilling
- Navnetilføyelser og oppussing

Informasjon og
ny katalog på:
www.eikner.no

STEINRIKET
EIKNER NATURSTEIN
ULSMÅGVEIEN 27, NESTTUN
TLF: 55 98 70 00

Bli med i barneklubben!

Barneklubben på Rød startet opp igjen torsdag 4. september. Vi møtes nå jevnlig videre utover høsten. kl. 18.00-19.15.

Barneklubben har møter annenhver uke i partallsuker på biblioteket, Krokeide skole kl 18.00-19.15.

Vi synger, leker, tegner, hører bibelfortelling m.m. Alle fra fire år og opp-

over er velkommen. Ta gjerne med en voksen første gang.

Mer info: Ingrid Skartveit, mob: 48177203 eller Elisabeth M. Jonassen, mob: 901 59 126

ILL: ELISABETH MOSENG

Konsert- og kulturkalender for Fana og Ytrebygda høsten 2014

Fana kirke:

- Søndag 19/10 kl. 20: Høsttakkekonsert. Fanasolist: Tora-Sofie Harr og Cathrine Snipsøyr. Instrumentalister. Mannskoret Stram. Fana Kyrkjekor. Kollekt.
- Søndag 16/11 kl. 19.00: Messe av Schubert i G-dur. Fana Kammerorkester og innleide musikere. Fanasolist. Fana Kyrkjekor. Billetter.
- Torsdag 4/12 kl. 11.00: Formiddagsjulekonsert. Formiddagskoret. Fanasolist: Tora Sofie Haarr.
- Torsdag 4/12: Kirkevoll skolekor.
- Søndag 14/12 kl. 19.00: Tradisjonell julekonsert 1. Fana Mannskor, Fana musikklag, Fana Kyrkjekor.

- Torsdag 11/12: Skolekorps.
- Torsdag 18/12: Mannskoret BHS.
- Søndag 21/12 kl. 19.00: Tradisjonell julekonsert 2. Fana Kammerorkester. Fanasolistene (alle) m.fl.

Ytrebygda kirke:

- 19. oktober kl. 18.00: Grieg/Vinje-konsert. Medvirkende: Tore Johannesen, Tore Kloster, Ingunn Ådland
- 28. oktober kl. 19.00: Konsert, Fana-koret
- 6. november kl. 18.30: Salme-halvmaraton, Ytrebygda
- 26. november kl. 19.00: Konsert, Odd Nordstoga
- 27. november kl. 18.30: Salme-halvmaraton, Ytrebygda
- 30. november kl. 19.30: Julekonsert, Fanakoret
- 7. desember kl. 19.30: Angel carols, Paradur
- 14. desember kl. 19.30: Julekonsert. Kor e vi
- 16. desember kl. 19.30: Mitt hjerte alltid vanker, Marianne Juvik Sæbø m.fl.

Andre kirker og lokaler:

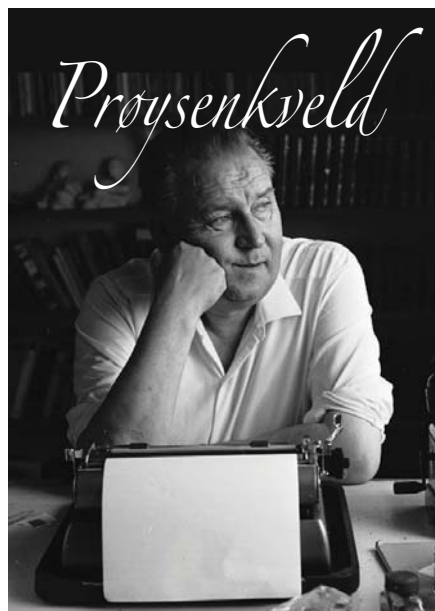
- Sandviken kirke onsdag 1/10 kl. 19.30: Konsert, Fana Kyrkjekor. Jostein Aarvik, orgel.
- Fana menighetshus torsdag 30/10 kl. 19: Kulturkveld med bla. «Prøysen program». Silje M. Salvesen (kateketen fra «Prøysenlandet»). Nina Martinsen, Fanasolist. Fana Kyrkjekor. Bevertning og inngangspenger. Arr. Kulturutvalget

Med forbehold om programendringer, følg med på annonseringer. Ansvarlig for konserter i Fana kirke er kantor Jan Røshol, i Ytrebygda kirke Ivar Mæland.

UNG FANA
FANA MENIGHET BARNE OG UNGDOMSARBID
WWW.UNGFANA.NO

- 26-28/9: Bo hjemme-leir for praksiskonfirmanter. Ytrebygda.
- 29/9: Supermandag m/middag for ungdom. Ytrebygda kl. 16.30
- 13/10: Supermandag m/middag for ungdom. Fana menighets-senter kl. 16.30
- 17/10: KM-Kluzz kl. 17.00 – 19.00. Ytrebygda.
- 19/10: Familiegudstjeneste med KM-Kluzz. Ytrebygda kl. 11.00.
- 20/10: Supermandag m/middag for ungdom: Ytrebygda kl. 16.30
- 26/10: Gospelnight. Ytrebygda kl. 19.00.
- 27/10: Supermandag m/middag for ungdom i Fana menighets-senter kl. 16.30
- 3/11: Temasamling for konfirmanter. Ytrebygda kl. 18.00-20.30
- 8-9/11: Tårnagenter for 8 åringer. Invitasjon kommer i posten.
- 10/11: Temasamling for konfirmanter. Fana kl. 18.00-21.30.
- 17/11: Supermandag m/ mid-dag for ungdom. Ytrebygda kl. 16.30.
- 24/11: Supermandag m/middag for ungdom. Fana Menighets-senter kl. 16.30
- 28/11: KM-Kluzz kl. 17.00 – 19.00. Fana menighetssenter
- 30/11: Familiegudstjeneste med KM-Kluzz. Fana kl. 11.00. Julemesse for Fana KFUK-KFUM. Fana Menighetssenter kl. 12.30

FOTO: RIGMOR DAHL DELPHIN/OSLO BYMUSEUM/WIKIMEDIA

Velkommen til Prøysenkveld torsdag 30. oktober kl. 19 i Fana menighetshus. Servering Bill: kr. 50,-

ARR.: KULTURUTVALGET I FANA MENIGHET.

Sjømannskirken 150 år: Hjarteleg til lukke!

Takka vere Sjømannskirken, kan Bjørgvin bispedøme skryte av at det er bispedømet der sola aldri går ned!

AV PROST PER BARSNES,

Bjørgvin biskop har alltid vore Sjømannskirken sin tilsynsbiskop. Då Per Lønning vart innsett som biskop i Bjørgvin, avslutta dåverande generalsekretær i Sjømannskirken, Halfdan Tschudi Bondevik, si velkomsthelsing slik: «*Vi vil be for deg over en hel verden!*» Under alle himmelstrøk er Sjømannskirken å finne, anten det er permanent stadleg nærvær med sjømannskyrkje, eller det er regelmessige vitjingar av ambulerande prestar til norske kontingentar, som er for små til at det blir oppretta som ein eigen stasjon. I Sjømannskirken kan det med rette syngjast:

*Den sol som vinker oss til hvile,
nå vigslar andres arbeidsdag,
og slik den stund for stund skal smile
til nye land og folkeslag.*

For samtidig som Sjømannskirken er ein samlingsstad for nordmenn i utlandet, så er den også ei bru inn i det lokalmiljøet der arbeidet er etablert.

Som namnet seier, var sjøfolk hovudmålgruppe då Sjømannskirken vart grunnlagt for 150 år sidan. Men alle kategoriar nordmenn har alltid vore velkomne! I dag er det ikkje så mange sjøfolk att, men aldri tidlegare har så mange nordmenn vore på reisefot i utlandet.

Sjømannskyrkjene har difor meir besøk enn nokon gong, og organisasjonen heiter no «Sjømannskirken – norsk kirke i utlandet». Men kvifor ikkje berre heite norsk kirke i utlandet? Sjømannskirken er uttrykk for kontinuitet frå grunnlegginga til i dag. Men endå viktigare er det at Sjømannskirken er eit «varemerke».

Når folk høyrer ordet Sjømannskirken, så får dei mange positive assosiasjonar: Sosialt fellesskap. Gjestmildskap. Lukt av vaffer og kaffi. Låg dørstokk og stor takhøgde. Ein heim borte frå heimen. Ein arena for gudstenester, dåp, konfirmasjon, bryl-

laup og gravferd, samtalar og kulturopplevingar av mange slag.

Ei hjelp når folk blir sjuke på tur, misser passet eller blir rana, og ikkje minst nærvær når store dramatiske og tragiske ulukker skjer. Sjømannskirken er Den norske kyrkja sin forlenga arm heimanfrå til nordmenn som er utanlands for kortare eller lengre tid på alle kontinent og på oljeinstallasjonane i Nordsjøen.

Vi takkar Sjømannskirken for eit fantastisk arbeid gjennom 150 år! Måten Sjømannskirken er og arbeider på, er også eit inspirerende forbilde for oss i vårt heimlege kyrkjelydsarbeid!

Sjømannskirken er folkekyrkja på sitt beste!

*Takk for at din kirke aldri sover!
Mens jorden ruller uten stans,
ditt folk i vekselsang deg lover
for nattens ro og dagens glans*

Hjarteleg til lukke med jubileet! ●

Kulturkalender

Storetveit kirke: Kveldstoner i Åpen kirke, onsdager kl.19. Kveldsmat i menighetshuset.

Skjold kirke 26/10 kl. 17: Mozart «Requiem». Cantus med solister og over 100 andre korsangere fra Bjørgvin Kirkesangforbund.

Storetveit kirke: 27/10 kl. 19.30: «Lys i høstmørket» med Vokalgruppen YR m/fl.

Søreide kirke 28/10 kl. 20: Foredrag med digital bildeutstilling ved Øivind Aschjem.

Søreide kirke 1/11 kl. 19: Konsert med KløverKnekt og Skarre R. Oppvarming ved SteinBeaten.

Skjold kirke 7/11: Besøk av Stefanusmisjonen, Mamma Maggie, E. Skeie. Lokale kor

Skjold kirke 9/11 kl. 18: Hardangerkoret.

Fana kirke, 16/11 kl. 19. Schuberts «Messe i G-dur». Fana kyrkjekor med kor, solister og orkester.

Kveldsgudstjenester og «Y-klubben» i Ytrebygda kirke

Det blir i høst fire kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke. Kveldsgudstjenestene er for alle; ungdommer, voksne og eldre. Sang, musikk, fast liturgi med kort preken og «bønnevandring». Gudstjenestene starter kl. 19 og varer en knapp time.

Fra kl. 17.30, inviterer Fana diakonutvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «Y-klubben». Salg av kaffe og kaker (kr. 10 pr. person), sang og musikk og aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke:

- Søndag 7. september
- Søndag 5. oktober
- Søndag 9. november
- Søndag 15. desember

Fana Diakoniat

Besøktstjenesten i Fana prosti inviterer til INSPIRASJONSKVELD

Tirsdag 30. september kl. 19.00-21.30 på Nesttun eldresenter, Hardangerveien 6A, Nesttun, like nedenfor Fana legevakt.

«ELDRE OG VERDIGHET – DE FRIVILLIGES ROLLE»
v/Eirin Hillestad fra Verdighetssenteret.

Enkel kveldsmat, samtale og informasjon om besøktstjenesten i prostiet. Arrangementet er gratis og åpen for alle interesserte.

Påmelding/spørsmål/skyss:

Diakon Linda Bårdsen tlf. 55 36 22 85/483 02 448.

E-post: linda.bardsen@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15.

E-post: kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik, tlf. 55 30 81 17.

E-post: reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

VELKOMMEN OGSÅ OM DU IKKE HAR FÅTT MELDT DEG PÅ!

DEN NORSKE KIRKE
Menighetene i Fana prosti

På cruise med S

Hva kan vel passe bedre enn en sjøreise som innledning til Sjømannskirkens 150-årsjubileum?

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Midt under «Tall Ships Race» kaster MS Gann fortøyningene og stevner ut forbi gamle seilskuter, som viser oss hvordan skipene så ut den gang Sjømannskirken startet opp sin virksomhet.

Anledningen for seilasen er at Sjømannskirken, eller Den norske kirke i utlandet, fyller 150 år. Det som begynte som en tjeneste for norske sjømenn i utlandet, er etter hvert blitt en kirke for alle nordmenn utenfor landets grenser. Ikke så få turister fyller i dag kirkene på kjente turiststeder som Gran Canaria, Solgården i Spania, Hamburg og et utall andre steder rundt på kloden. Og vi er alltid velkommen til en god prat og gode vaffer.

I lunt farvann

Nordsjøen ligger blank og innbydende fremfor oss. Knappt en bevegelse kjennes i skipet. Solen skinner og kaster sine sølvstråler over et dypt blått hav. Vi passerer oljeplattformer, som forteller oss at det ikke lenger gjelder at «Vår ære og vår makt, har hvite seil oss brakt». Nå er det oljepengene som gir oss makten, i alle fall for noen år fremover. Vi er på vei til Skottlands oljehovedstad Aberdeen, med en av de nyeste sjømannskirkene i verden. Praktisk plassert helt nede ved havnen, hvor vi blant annet finner mange norske supplybåter.

Bamse står vakt

En busstur gjennom det vakre landskapet bringer oss videre til Edinburgh, hvor den første sjømannskirken ble bygget, etter initiativ fra presten og bergenseren Johan Storjohann – sjømannskirkens far. Nå er kirken blitt kunstscole. Underveis passerer vi den lille byen Montrose, med statuen av den norske skipshunden Bamse, en St. Bernhardshund, som ble maskot for den norske marinen i Storbritannia under krigen. Han var et symbol for det frie kjempende Norge. Nå står han stolt med sin marinelue, og ser for all fremtid ut over havnen i Montrose.

CRUISE-DELTAGERE: Første rekke fra venstre: Anne Mari Iversen, Bibbi Ingebrigtsen, Anne Karin Corneliussen. Bak: Knut Corneliussen, Alf Iversen, Arne Ingebrigtsen og Terje Bjørdal.

DEN FØRSTE SJØMANNSKIRKEN: Den tidligere sjømannskirken i Leith (t.h) i Edinburgh er nå blitt kunstscole.

UNDER: TOWER BRIDGE: Selveste Tower Bridge (under) løftet seg for å slippe sjømannskirken frem.

Hedersplass på Themsen

Ikke alle får oppleve at ærverdige Tower Bridge åpner sine porter, men noen høyt i hierarkiet må ha trukket i noen tråder. Til ære for Sjømannskirken slipper vi inn og får fortøye inntil museumsskipet «Belfast», med Tower som nærmeste nabo. Vi ankommer London 29. juli. Her feires tusenårsjubileet for vår egen Hellig Olav, og vi ser

mange minner om ham rundt i London. En liten pilegrimstur bringer oss blant annet til kirken All Hallows by the Tower, Saint Olave Church og flere andre steder hvor St. Olav blir hedret. Olsok feires i den norske sjømannskirken, hvor vi kan glede oss over sang og historier om Alf Prøysen av Anne Flugstad. Kirken er naturligvis viet St. Olav, og ble åpnet av kronprins Olav i 1927.

Europas største havneby

Jubileumscruiset fortsetter, og godværet følger oss. Ut gjennom Themsen og over den engelske kanal skinner solen og baker alle på soldekket. Rotterdam med sin kjempehavn er neste stopp. Sjømannskirken her har også jubileum, det er hundre år siden den ble bygget på Rotterdams høyeste

jømannskirken

LONDON: «Gann» fortøyd ved HMS «Belfast», en lett krysser som tjenestegjorde under hele 2. verdenskrig og senere under Korea-krigen. Museumsskipet er et sentralt britisk krigsminnesmerke og gjestende skip får ære av en slik fortøyningsplass midt i London by!

ST. OLAVS KIRKE: Fest på sjømannskirken i London (under). Kirken i London møter omkring 25.000 mennesker hvert år.

punkt, en halv meter over havet. Den er Rotterdams største trebygning, og ligger vakkert til i utkanten av en fredelig park. «Kirken i parken» kalles den gjerne. En «harbour»-tur viser oss den enorme havnen, hvor vi passerer mange norske båter med Bergen som hjemmehavn. Rotterdams arkitektur imponerer oss med fantastiske bygninger og bruer. Her kan norske arkitekter og politikere få mange impulser.

Da bombene falt

Vi reiser videre til sjømannskirken i Hamburg. Den var i drift under hele krigen, og hadde stor betydning både for sjømenn og krigsfanger. Les boken «Tukthusfangenes engel» om Hiltgunt Zassenhaus, og bli imponert over hva ett menneske kan utrette. Hamburg ble fullstendig utbombet under krigen. Det største angrepet skjedde den 28. juli 1943, da store brannstormer herjet og over 40.000 sivile ble drept. Også sjømannskirken ble rammet, med den triste følgen at vaktmesteren omkom da han prøvde å redde noe av utstyret. Nå finner vi en moderne og fin kirke på stedet, til glede for sjøfolk, fastboende og turister. ●

MARINEHUNDEN BAMSE: Kjent av tusener av sjømenn under krigen skuer Bamse (t.v.) fortsatt ut over havnen i Montrose.

KIRKEN I SKOGEN: Sjømannskirken (over) er Rotterdams største trehus, og ligger faktisk på den denerlandske havnebyens høyeste punkt – en halv meter over havet!

SJØMANNSKIRKEN
Norsk kirke i utlandet 150 år

Frivillig, men uunnværlig

Alle som har vært innom Søreide kirke, har møtt Even Aarvik. Han står som regel i døren og tar imot. Men de som bare har truffet Even ved døren, kjenner bare en liten del av historien. For Even er med på det meste som skjer i Søreide kirke.

TEKST OG FOTO: HANS JØRGEN MORVIK

– Det har jeg heldigvis ikke regnet på. Men det er jo enkelte som spør om jeg bor her, svarer han når vi spør hvor mye tid han bruker i kirken. Sannsynligvis ligger det et sted mellom 15 og 50 timer i uken, alt etter hva som foregår. Nå må det rett nok sies at en del av disse timene går med til kaffedrikking og gode historier. For Even har lest mye, spesielt historie, og deler gjerne av sin kunnskap.

Mange oppgaver

– Jeg trives her, sier han. – Det er et godt miljø å være i. Som uføretrygdet ønsker jeg

uansett å ha noe å gjøre, og det jeg bidrar med her er meningsfullt. Men jeg ville ikke gjort det hvis ikke jeg trivdes med det.

Even er med på mye. Vi kan regne opp det viktigste: Gudstjenestemedhjelper/klokker. Menighetsrådsmedlem siden 2005. Oppsynsmann for Ungdomslokalet. Fast kaffekoker til kirkekaffe og stort sett alle andre arrangementer. Praktisk medhjelper for kirketjener. Han deltar han på det meste som skjer, og er med i både Diakonatot og Lokalhistorisk Forum.

Stiller alltid opp

Even er en person som alltid stiller opp. Han skal være ganske syk for å stå over en

gudstjeneste eller et annet arrangement. Bortsett fra kirkens ansatte er han nok – med god margin – den som tilbringer mest tid i kirken. Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Oppvokst i Ervik

Det var ikke gitt fra starten at Even skulle bli så tett knyttet til Søreide kirke. Even vokste opp i Åsane, nærmere bestemt i Ervik, der nesten hele familien var knyttet til Kalvatræet skole. Både mor, far og Even selv har jobbet der. Rett nok ikke alle samtidig. Men i 2000 flyttet familien hit til Søreide. Evens mor het Søreide før hun giftet

STILLER ALLTID OPP: Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene i Fana, Skjold og Storetveit, denne gangen er stafettpinnen i Søreide. Deretter går den videre til Slettebakken, Bønes og Birkeland.

VELKOMMEN TIL KIRKE: Even står som regel i døren og tar imot når det er gudstjeneste.

seg, så her kunne de bygge hus på egen grunn. Even oppdaget først Lokalhistorisk forum. Det ble hans vei inn i kirken. Fra 2001 begynte han å gå fast til gudstjeneste. Og etter hvert som tiden gikk engasjerte han seg mer og mer i arbeidet.

Da kirken holdt stengt

– Er det noe du ser tilbake på med spesiell glede fra disse årene du har vært engasjert i kirken?

– Det var jo ikke bare kjekt det året vi holdt kirken stengt for ombygging (2005-2006) og holdt til på Skranevatnet skole, men samtidig er det noe jeg har veldig gode minner fra. Det var en anstrengende, men

likevel flott tid. Og så var det jo en ekstra stor glede å komme tilbake til kirken etterpå, da det meste var nytt og forbedret. Jubileet i fjor var også en stor opplevelse.

– Er det noen spesielle oppgaver du setter ekstra stor pris på?

– Stort sett alt jeg er med på er kjekt, men jeg setter nok aller størst pris på å få være med som sakramentsmedhjelper ved dåp og nattverd. Men også det å være med å lage i stand for arrangementer, og så se at de som kommer er fornøyde og glade for det arbeid som er gjort.

Du gamla, du fria

Even fyller 50 år på den tyske nasjonaldagen (3. oktober), men ville nok heller hatt

fødselsdag 6. juni – for det er den svenske nasjonaldagen. Og her er vi ved et vanskelig punkt. For de eneste søndagene Even ber om permisjon fra Søreide kirke, er de søndagene det holdes svensk gudstjeneste her i byen. Det er heldigvis ikke så ofte.

– Hvor kommer dette med Sverige fra?

– Kanskje kommer det av at jeg så mange svenske filmer som barn, svarer han.

Dette ledet over i interesse for svensk litteratur, musikk og film som voksen.

– Siden har det vel blitt en slags merkelapp ved meg – som jeg trives ganske greit med. Jo mer folk kommenterer min svenske interesse, jo mer holder jeg på den, sier Even med et stort smil og en rungende latter. ●

«Din musikk er som å se lukt i helvete, men også som å skue like inn i himmelen», sa biskop Alex Johnson i sin tale til Egil Hovland på 50-årsdagen. Han døde 5. februar i fjor, men musikken lever videre.

AV LISE MCKINNON

Det er ikke mulig på bare noen få sider å gi en fullgod beskrivelse av bredden hos et så produktivt og allsidig menneske som Egil Hovland. Her vil det bare bli trukket frem litt fra hans virksomhet fra 1970-tallet og utover, ting som var viktig for ham selv og som kanskje er av spesiell interesse for vanlige kirkegjengere.

Bestillingsverk

Hovlands samarbeid med svenske Britt G. Hallqvist og noe som skjedde mens han var medlem av Liturgikommisjonen er viktig i denne sammenhengen. Den 26. januar 1974, samme dagen som han fikk det triste budskapet om vennens Olav Hillestad død, fikk han et brev fra Sverige, fra Kyrkohandbokskomiteen som gjerne ville ha ham til å komponere Laudamus til familiegudstjenestebuk. Mens han satt i sitt arbeidsværelse med brevet og leste den foreslåtte teksten til de nå så velkjente ordene «måne och sol, vatten och vind», hendte det noe som best kan gjengis med hans egne ord:

«Allerede mens jeg leste de tre versene, skjedde det noe merkelig. På veggen i arbeidsrommet mitt hadde jeg fotos av barnekorene mine i Glemmen kirke. Plutselig var det som om barna fikk vinger og svevde omkring i rommet. Jeg tok faktisk et noteark og holdt det opp i lufta, og det var som om barna ble til toner som dalte ned på notelinjene. Melodien ble til på rekordtid. Først skrev jeg omkvedet: «Herre, vi takker dig, Herre, vi prisar dig, Herre vi sjunger ditt beliga namn». Det tok tyve sekunder. Deretter kom melodien til versene. Hele sangen var ferdig på mellom tre og fire minutter».

Æresdoktor i teologi

Forfatteren, Britt G. Hallqvist, hadde Hovland hørt om tidligere, men det skulle gå enda et par år før han traff henne. Hun var født i 1914, hadde studert nordiske språk, litteraturhistorie, teoretisk filosofi og tysk (men det er ikke korrekt det som står i Wikipedia; at hun hadde doktorgrad i teologi. Hun ble æresdoktor, og det er noe ganske annet!) I årene som «prestfru» med mindre-årige barn begynte hun å oversette barnelit-

teratur, senere også klassisk og moderne dramatikk og spesielt mange sangtekster. I 1950 debuterte hun som forfatter med en barnebok, senere ble det også bøker for ungdom og voksne.

I 1960 utga hun «Kyrkoviser för barn» sammen med Anders Frostenson, og var med i arbeidet for ny svensk salmebok. Hun er blitt spesielt rost for sitt gode og «sangbare» språk og for evnen til å nå frem til barn. Det var imidlertid først med «Måne og sol» at hun for alvor kom inn i Egil Hovlands liv. Denne salmen, som er blitt kalt en «kirkeschlager», ble opptakten til et mange-årig og fruktbart samarbeid mellom disse to. I vår nye salmebok er det 16 tekster av Hallqvist, 11 av dem med tone av Egil Hovland.

Bergenspatriotisk sidesprang

Men samarbeidet dreiet seg ikke bare om salmer. 1970-tallet ble barns tiår i kirkelig sammenheng; nå var det deres tur til å få en gudstjenesteform som de kunne føle seg hjemme i. Tidligere var det ungdommen det gjaldt. Der hadde Olav Hillestad gjort en stor innsats allerede fra slutten av 1950-tallet, noe han entusiastisk fortsatte med frem til sin død i 1974 (og – for å ta et lite bergenspatriotisk sidesprang – det første norske Ten Sing-koret ble startet i Bergen høsten 1967 av presten Kjell Grønner).

Bibelens fortellinger skulle levendegjøres og presenteres for de yngste kirkegjengerne, og selvsagt skulle barna også delta i fremførelsen. Det resulterte i en rekke bibelspill: nr. 1, med tittelen «Syng, mitt hjerte», handlet om de ti spedalske, nr. 2 het «Mannen i treet». Nr. 10, «Noa går i land», ble uroppført i Glemmen kirke i 1988. Alle hadde tekst av Britt Hallqvist, og i verkfortegnelsen for noen er Arne Brunvoll nevnt som oversetter. Egil Hovland hadde jo lang erfaring med barnekor fra Glemmen kirke, kirken han kalte «mitt musikalske laboratorium».

Et lykketreff

«Her har jeg kunnet prøve meg frem, teste ut mine ideer. Og her hvor jeg har kunnet være sammen med barna, Herlig!» (...) «barna i

Glemmen har vært mine sensorer. Mye er forkastet fordi jeg har merket at de ikke har mot-tatt det», sa han i et intervju. Intervjueren bemerket at musikken vel ikke sto alene, tekstene var også viktige? «Helt åpenbart», var svaret. «Så det var et lykkens treff at jeg fikk kontakt med Britt G. Hallqvist. Hun er pedagog og utrolig flink til å treffe med sine tekster. Hun er konkret».

Men en mann så aktiv og produktiv som Egil Hovland satt selvfølgelig ikke og «syslet» bare med barnegudstjenester og bibelspill. Ordet sentral blir brukt om ham i så mange sammenhenger: Han var ordfører i representantskapet for Tono i 21 år, skrev artikler, var huskomponist på sommerkurs i Sverige (hvor han for første gang møtte Britt Hallqvist), drev sitt eget noteforlag EGHO, deltok i debatter og selvfølgelig fløt «lavastrømmen» av komposisjoner hele tiden.

«Underlødige sviskemusikk»

Egil Hovland hadde, hvor villig han enn hadde vært til å eksperimentere innen den verdslige musikken, ønsket å holde «sin stiren» når det gjaldt kirkemusikk. Gregoriansk sang var en god ting, mens jazz og pop hadde ingen plass i kirken, mente han. Det var derfor naturlig at han var en steil motstander av det som Hillestad stod for og dennes entusiasme for de nye rytmen. Men gradvis ble han nok påvirket av Hillestad ettersom vennskapet mellom dem utviklet seg. Og etter at han i kom inn i Liturgikommisjonen «bakveien», skjedde det noe som gjorde hans venner i Musica Sacra og Kirkesangforbundet virkelig sjokkert. Hovland «hadde begynt å lefle med det mange mente var dekadent og underlødige sviskemusikk».

Åpent brev til departementet

I 1976 skulle Liturgikommisjonen ha en sesjon på Utstein kloster. Før dette møtet hadde 40 prester skrevet et åpent brev til departementet om at når det skulle komme ny salmebok, måtte man sørge for at den også inneholdt et fyldig utvalg av bedehussanger og vekkelsessanger. Til dette bemerket Hovland at «en henvendelse fra 40 prester, en kan jo ikke bare sitte stille og si at dette her

takknemlighet

BIOGRAFI: De fleste sitatene i artikkelen er hentet fra Geir Harald Johannessens bok «Egil Hovland. Englene danser på tangentene» (Lunde forlag, 1999). Den er livlig og humoristisk, og anbefales varmt!

bryr vi oss ikke om! Jeg satt jo ikke på egne vegne der i kommisjonen, jeg satt der og skulle lage noe for brukerne, for Kirken. Og da sa jeg til meg sjøl at nå skal du sette deg ned og analysere. Når du er motstander av en ting, hvorfor er du egentlig det? Så tok jeg for meg den sangen som heter «Vi stemmer i en frydesang». Hva er det egentlig for noe i veien med den?»

Arrangerte bedehussang

Sangen var allerede stemt ut av de fleste i kommisjonen, men for å «gjøre bot» mot sitt eget nei, til en sang som ble dømt uverdig til å tas med i en ny salmebok, mer ut fra kategori enn for kvalitet, laget Hovland et arrangement av melodien. Under Kirkedagene i Trondheim året etter klarte hans venner Kvam og Herresthal å få satt den opp som nattverdssalme i Domkirken på en gudstjeneste under møtet. «Det ble jo mildt sagt ikke nådig tatt opp av alle bak kulissene. Per Frithjof Bon-saksen, for eksempel, domorganisten, ble rasende, vet du». Men Hovland fikk mange positive reaksjoner fra folk i etterkant, og fikk selv et meget godt forhold til bedehussanger etter denne hendelsen. Det var tross alt denne musikken han kjente godt fra barndommen, men hadde kommet i opposisjon til under sin formelle musikerutdannelse

Beundret Åge Samuelsen

Et av kapitlene i Geir Harald Johannessens Hovland-biografi har overskriften «Herrens jubelgutt», og handler om hvordan Hovland «fant» Åge Samuelsen og ble en stor beundrer, og senere venn, av ham. Det var helt tilfeldig at Hovland kjøpte en kassett med Åge Samuelsen på en bensinstasjon i Fredrikstad og spilte den på vei til et møte i Oslo. «Underveis ble jeg mer og mer betatt av stemmen hans, og spillingen, og sangene og det han pratet innimellom. Jeg opplevde ham som så ekte.

Han var seg sjøl. 100 prosent. Han liknet ikke på noen ting! Og så la jeg merke til hans tro. Jeg skjønnte jo at jeg opplevde vitnesbyrdet hans».

Uredd og ekte

Alt dette, som er plukket ut av karakteristikken Hovland ga Samuelsen, kunne vi bruke om Hovland selv. Han var ekte og helt seg selv. Aldri redd for å tale biskop, domprost eller annen «øvrighet» midt i mot når det dreiet seg om kvalitet i kirkemusikk. Heller ikke var han redd for å revurdere sine meninger eller slå inn på nye veier. Og gjennom sitt arbeid viste han også sin tro. Lovsang og takknemlighet var nøkkelord, og salmen «Lukk opp kirkens dører» kan stå som uttrykk for målet i hans liv og gjerning.

Dette er andre del av en artikkel om Egil Hovland. Første del stod på trykk i årets påskeutgave. Vi vil rette en spesiell takk til Finn Graff for utlån av hans velkjente karikaturtegning av komponisten. ●

EGIL HOVLAND MED BASUNENGEL: Avistegner og illustratør Finn Graff laget dette praktfulle portrettet av komponisten i 1979.

Solidaritet med menneske på flukt

Den store fellesmarkeringa ved Den blå Steinen 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria.

Der utset IS-militsen kurdarar, moderate sunnimuslimar, sjia-muslimar, kristne og andre minoritetar for groteske overgrep og masse mord. Representantar frå samtlige av bystyrepertia deltok. Hovedappellane ble haldne av Veman Linevai frå Kurdisk Studentunion i Bergen, Momodou Bandeh frå Bergen Moske og Øystein Skaug frå Den norske kirke/Mellomkirkeleg råd.

- Ei grense er no passert for det vi kan tole. Våre grenser må difor opnast for dei som er jaga frå heim, land og folk. Det vil kyrkja løfte fram, sa Skaug, og viste til at kristne, kurdarar, moderate sunnier, sjiaer og jesidiar vert møtte avretting, halshogging eller deportasjon

Over: Markeringa ved Den blå Steinen laurdag 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria. FOTO: ALI WATTI

Til venstre: Lege Ali Watti er kurdar, oppvaksen i Syria og har permanent opphald i Noreg. Til aksjonen fekk han laga eit banner som viser menneske på flukt. Det einaste dei har med seg er minner om eit utbomba hus. - Dei kan ikkje gå tilbake, men vegen dei går på er heller ikkje trygg, seier han. Watti held banneret saman med Arnstein Eide Hetle frå Bergen senter for minoritetsungdom. FOTO: PRIVAT

av dei fanatiske IS-tilhengjarane.

- Med grotesk vald har dei stått fram frå djupet av eit despoti, fortsatte han, og la til at

som kristne, som kyrkje og som nasjon er tida komen for oss til å handle i møte med dei som gjennom trugslar og vald vert fordrivne og tvinga til å gje opp

trua, forlate landet sitt, og som får smake terror på kroppen.

- Tru kan flytte fjell. Tru skal vinne på Sinjarfjellet, sa Skaug til den store forsamlinga. ●

Kirkeakademiets høstprogram

Jubileet for 1814 minner om vår kulturelle arv, og utfordrer oss til å velge hva vi vil føre videre til nye generasjoner i Norge.

Høstens program for Bjørgvin kirkeakademi gjør oss blant annet bedre kjent med avdøde diktere som fortsatt bør ha en levende stemme i vår kultur. På alle møtene er det anledning til dialog og drøfting med foredragsholderne.

• **Johan N. Brun:** «Jeg fik da Lyst til Vers» Trønderen Johan Nordahl Brun publiserte gjennom hele livet tekster i bunden form i svært ulike sjangre: både dramatik, leilighetsdikt, salmer og sanger. Teolog og bibliotekar **Rolv Nøtvik Jakobsen**, som har skrevet doktoravhandling om Brun, og vil presentere noen av tekstene i sin historiske sammenheng. Hva kan tekster om alt fra sykdom, selskapsliv, gudstro til naturopplevelser lære oss om vår nære

kulturhistorie? Noen av tekstene vil vi også synge sammen. Onsdag 1. okt. kl. 19, Café a Capella i Johanneskirken.

• **En filosofis tanker om tro i vår tid: Gir det mening å tro på Gud i dag? Kan vi ta med oss vår kritiske tanke og vår kunnskap om naturen og samtidig være troende? Er religionens spørsmål og svar en helt sentral dimensjon ved det å være menneske?** Filosof og forfatter **Henrik Syse** er forsker ved Institutt for fredsforskning, og underviser ved Forsvarets Høyskole. Møtet arrangeres i samarbeid med Kulturruken i Olsvik kirke, der 16 bildende kunstnere og kunsthåndverkere stiller ut. Torsdag 23. okt. kl. 19.30 (merk tiden!), Olsvik kirke, Olsvikåsen 109, 5183 Olsvik.

Høstens foredragsholdere på Bergen kirkeakademi: Rolv Nøtvik Jakobsen, Henrik Syse og Erik A. Nielsen.

FOTO: PRIVAT/PRIØ/KØBENHAVNS UNIVERSITET

• **Salmens forvandlinger – en lille dansk salmehistorie.** Teolog og filolog **Erik A. Nielsen** arbeider nå med en dansk salmehistorie i fire bind, og gir oss del i noen høydepunkter. Samarbeid med Bergen kirkeautunnale, Festival for kirkekunst og musikk. Se www.kirkemusikkiberger.no Lørdag 1. nov. kl. 13, Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.

Bjørgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse som ble stiftet i samarbeid med Bergen domkirkes menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen. Vi vil kirkens kulturansvar på alvor, et forum for fordypning og meningsbrytning, dialog og kommunikasjon mellom kirken og grupper innen kultur og samfunns-liv. Les mer: www.kirkeakademien.no ●

Arven etter Eidsvoll: En kirke for alle

Takk! Takk for at Anders, Terje og jeg fikk denne flotte opplevelsen. Takk for at verden er gått fremover. Takk for at flere og flere blir inkludert i fellesskapet i kirken.

AV TURID FLOTVE

Anders Willanger, spesialprest Terje Aannerød og undertegnede dro fra Bergen torsdag 10. april, som delegater fra Bjørgvin bispedømme. Fly til Gardermoen, deretter tog til Eidsvoll. Her ble vi tatt vel og godt imot av spesialprest Tor Ivar Torgauten, sammen med flere representanter fra Eidsvoll kirke.

Historiens nærhet

Alle vi utsendinger fra våre elleve bispedømmer ble deretter kjørt rundt i Eidsvoll i en buss. Vi fikk se på gårder og steder, og høre en del av historien om Eidsvoll. Vi kom dessverre ikke inn i Eidsvollbygningen, men vi fikk omvisning rundt på området. En fin tur, der vi følte historiens nærhet. Etterpå ble vi samlet i «badehuset»; et gammelt kursted. Her var det laget til et bord for hvert bispedømme. Vi fra Bjørgvin satt sammen med stortingsrepresentant Øyvind Halleraker fra Høyre.

Et viktig spørsmål

Alle fikk mulighet til å stille et spørsmål til de forskjellige representantene fra Staten, Kirkerådet, Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Stortingets femte visepresident – samt enkelte stortingsrepresentanter. Anders, som er trofast medlem av Kontaktklubben, Storetveit menighets tilbud til utviklingshemmete, stilte følgende spørsmål: «Hvilke grep vil Kirkerådet ta for aktivt å utvikle en gudstjeneste for alle?» Vi fikk et velbegrunnet svar som det vil ta for lang tid å komme inn på her.

Til ettertanke

Dette ble en meget høytidelig stund, med mange gode og sterke historier og spørsmål – som de ulike politikerne eller statsråden måtte svare på. Jeg tror vi alle fikk noe å tenke på, både som menighet og

STUDERER GRUNNLOVEN: Terje Aannerød (til venstre), Anders Willanger og Turid Flotve deltok på festgudstjenesten i Eidsvoll kirke 10. april. FOTO: BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

PÅ HISTORISK GRUNN: Eidsvollsbygningen, der Riksforsamlingen forfattet Norges grunnlov, var tidligere hovedbygningen på Eidsvoll Verk. Det var også her prins Christian Fredrik ble valgt til Norges konge.

FOTO: KJETIL BJØRNSRUD

som medmennesker. Vi har alle et ansvar for å tilrettelegge, og for ikke å glemme de i vårt samfunn som trenger litt hjelp og ekstra støtte. Det hele ble avsluttet med en festgudstjeneste i Eidsvoll kirke, på dagen 200 år etter at eidsvollsmennene samlet seg til «sin» gudstjeneste.

Plass til alle

Og for en fest! Synd at ikke hele Norge kunne delta – og se og høre sang og preken. Her må jeg trekke frem Tor Ivar Torgauten, primus motor, pådriver og den som har dratt det hele i gang. Han har fått mange til å stille opp, og ingen som lovet å

komme unnløst å gjøre det. På en fantastisk måte får han alle til å føle seg inkludert og tatt på alvor som likeverdige mennesker. Tusen takk!

Likeverd og respekt

For 200 år siden fikk Norge sin uavhengighet, for 50 år siden hadde Martin Luther King en drøm om like rettigheter, respekt og verdighet, for svarte og hvite. Nå har vi vært på seminar og festgudstjeneste for å markere og feire Norges uavhengighet. Budskapet her var å understreke at mennesker med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming har samme rettigheter og blir behandlet med respekt som alle andre mennesker. Kirken blir så absolutt mer og mer inkluderende, men vi har alltid en vei å gå. Vi som deltar i dette arbeidet, vet at mye arbeid gjenstår. Det er fremdeles flere grupper mennesker som ikke er fullt ut godtatt og inkludert med alle rettigheter i Den norske kirke.

Ikke meld deg ut!

Etter årets kirkemøte tar jeg meg den frihet å si til alle medlemmer av Den norske kirke: Ikke meld deg ut av kirken selv om du er uenig med motstandere av likeverd og inkludering! Bli med å kjempe! Kjærligheten er størst av alt; den vinner til slutt. Det er hele budskapet. ●

Omset femti uvanlege salmar

Arve Brunvoll har gitt seg i kast med å omsette dei femti pasjonssalmane av Hallgrímur Pétursson. Salmane er krevjande å arbeide med, og den islandske prestens historie vekker oppsikt den dag i dag.

TEKST OG FOTO: TOR KRISTIANSEN

– Hallgrímurs salmar er lange, ofte mellom 13 og 20 vers. Men eg har stor sans for dei, seier Arve Brunvoll. Salmane utfaldar Jesu lidingshistorie i høve til menneskets konkrete synder, og syng om nåde og at Kristus har borte straffa for at vi skal gå fri.

Oppteken av salmeskatten

– Det er vel ikkje salmar som våre kyrkjelydar vil syngje som heilskap i dag, men eg trur dei kan vere gode meditasjonstekstar, til bruk i einerom eller saman med andre.

Teologen Arve Brunvoll har heile livet vore oppteken av salmeskatten. Sju av hans eigne salmar og 44 han har omsett har fått plass i den nye salmeboka. Det er fleire år sidan han gjekk av som professor ved Norsk Lærarakademi i Bergen. Dermed har han betre tid til å bryne hovudet på salmestrofer.

Frå islandsk til norsk

Det er nokre år sidan han òg fekk spørsmålet om å gjere noko med salmane til Hallgrímur Pétursson. No er han godt i gang, og har alt omsett 30 av dei 50 pasjonssalmane. Brunvoll leitar etter Hallgrímur si røyst i strofe for strofe, og innrømmer at arbeidet er krevjande. Islandsk ligg nær norsk, men har sine kasus og andre ordendingar og ordstillingar. Å forstå meininga eit ord har, er ikkje alltid like lett. Ordet «valdsman» er til dømes for islendingane ein øvrigheitsperson som har rett til å bruke makt.

Rømde frå Island

– Den originale dikteren skal få kome til orde, også i forma. Tekstane skal ikkje moderniserast. Tida må på eit vis synast i tekstane. Her er ein poesi skriven før Martin Opus sitt strenge regelverk kom.

Hallgrímur Pétursson vart fødd i 1614 og døydd i 1674. Han var son av ein klokkar og vart tidleg foreldrelaus. I unge år rømde han til fastlands-Europa og vart smedlærling.

Frikjøpte fangar

Ein omreisande prest hjelpte han å kome inn på Vor Frue Skule i København. Der fekk han siste skuleåret som oppgåve å gi undervisning i kristendom til ei gruppe islendingar som var kjøpt fri frå ni års fangenskap i Algerie. Ein av dei, den gifte kvinna Gudridur Simonardottir, som var 16 år eldre, hadde han eit forhold til, og ho vart gravid. Pétursson følgde henne og dei andre fangane tilbake til Island. Der fann dei ut at mannen hennar var død.

Slapp pisking

Etter ein lang prosess fekk dei gifte seg med kvarandre, dei slapp pisking, men Hallgrímur måtte betale ei bot. Hallgrímur arbeidde først som fiskar, og vart omsider utnemnd til prest. Også det var uvanleg fordi han ikkje hadde fullført si utdanning i København. Dei 50 pasjonssalmane skreiv han då han var spedalsk. Deira skildring av Jesu liding, som samstundes er ei kristen botsforkynning, er rekna som noko av den beste religiøse diktinga i verda.

Her er første og fjerde verset i eit av dikta Arve Brunvoll har omsett. Det er 28. salmen, som har tittelen «Om Pilatus' ringedom»:

*Pilatus til den slutning kom,
for planen hans fanst ikkje rom.
Eit opprør var hans store skrekk,
den faren ville han få vekk;
helst finne etter folkets krav,
ei skuld som Jesus dødsdom gav.
Han inga vekt på sanning la,
Men dømde slik som folket bad.*

*I verda lastar mange her
Pilatus for hans vonde ferd,
men elsker djupt og inderleg
å ferdast på den same veg.
Når retten feller dom av frykt,
vert det av stormenn vel omtykt.
For sine feil lyt småfolk svi,
men største skurkane går fri. ●*

Dagsaktuell salme

En av de nye salmene i Norsk salmebok er «Nøden står for våre dører» av Sindre og Gisle Skeie, sønner av presten, forfatteren og salmedikteren Eyvind Skeie.

AV ESTRID HESSELLUND OG SINDRE EIDE

Noen ganger er nøden så aktuell og nærværende at til og med en salmedikter må forandre en av sine tekster. Det skjedde for Sindre Skeie en dag i 2011. Han var med på å planlegge et arrangement som skulle foregå i Johanneskirken, og her var det meningen at en av hans salmer skulle avslutte kvelden.

OMSET PÉTURSSONS PASJONS-SALMAR: – Om eg får utgitt salmane og kven som har interesse av dei, veit eg enno ikkje, seier Arne Brunvoll.

VÅR TID: – Det jeg prøver på, er å treffe en tone som gjør at det kristne budskapet kan klinge inn i menneskelivet her og nå, sa tidligereet Søreideprest Sindre Skeie til menighetsbladene i 2013.
FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Søkte asyl i Johanneskirken

Skeie hadde funnet en passende avslutningssalme, en han selv karakteriserer som en koselig kveldssalme. Men like før arrangementet skulle holdes, søkte 15 asylsøkere tilflukt i kirken. Menighetsrådet bestemte at ingen arrangementer skulle foregå der så lenge de oppholdt seg i kirken. Arrangementet ble flyttet til et annet lokale, og Sindre Skeie opplevde det nå meningsløst å avslutte kvelden med en «koselig» kvelds-

salme. Han fant derfor frem en tidligere tekst, som broren Gisle hadde satt melodi til i 2007, og bearbeidet den.

Endret salmeteksten

Slik kom nå det første verset til å lyde: «*Nøden står ved våre dører, banker på og vil bli sett. Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Den opprinnelige versjonen av denne salmen var allerede kommet med blant salmene som skulle inn i Norsk salmebok 2013. Skeie henvendte seg til prosjektleder for salmeboken og ba om at salmen nå måtte endres. Heldigvis ble dette godtatt. Den står på nr. 366, og er blitt en av de mange nye diakonale salmer som er på vei inn i menighetssangen.

Vender om på tiggerbegrepet

«*Nøden står for våre dører*» kan synges i

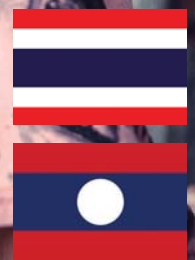
sammenheng med alle fire diakonale søyler: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den utfordrer oss: «*Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Og vi ser oss selv i speilet som presten og levitten som skyndet seg forbi da en stakkars mann ble skamslått. Skeies bønn i vers 2 vender om på tiggerbegrepet: «*Prøv oss en gang til! Å herre, om din nåde tigger vi.*»

Det er vi som har behov for å tigge. Tigge om tilgivelse (kyrie eleison), tigge om hjelp og nåde, tigge om å få troens glød tilbake. Melodien understreker teksten på forunderlig vis. Spill eller syng de første tonene, og du hører klart en ambulanse eller sirene. Og Kyrie eleison-omkvedet blir som et sunget utropstegn etter hvert vers.

Estrid Hessellund og Sindre Eide er forlagskonsulenter i Eide forlag, med Norsk salmebok 2013 som særlig arbeidsområde. ●

Gav ny giv

EIN TRYGG STAD:
Blidt møte med borna på
Lovsanghjemmet.

Møter med NMS' arbeid i Thailand og Laos forsterka unge NMS-aras engasjement for misjon.

TEKST: MARIT MJØLSNESET
FOTO: KRISTIAN OG MARIT MJØLSNESET

Det er fredag morgon. Det kjennes som om sola steiker, sjølv om himmelen er slørlagt av eit tykt, kvitt lag av forureining. Me er i Khlong Toei-slummen i Bangkok, heimstaden til rundt 400.000 menneske.

Vegen til Lovsanghjemmet går gjennom tronge smug dekte av gjørme og søppel, langs breidda av Khlong Toei-elva, og over ei lita gangbru. Me blir møtt av venlege smil på vegen, men også av elendige buforhold og openlys fattigdom. Senteret ligg under ein støyande motorveg, midt i slummens hjarta.

Her fekk me lov til å møte både born som nyttar seg av senteret, og misjonærar som arbeider der.

– Når du høyrer om prosjekta i Noreg, tenkjer ein at det blir gjort eit bra arbeid, men det blir noko heilt anna å sjå det med egne auge. Det gjorde sterkt inntrykk å sjå at born som kjem frå familiar som slit

har ein trygg stad å koma til, meiner Trygve Austeng, ein av dei 14 turdeltakarane.

Heile landet i vasskrig

Eit anna høgdepunkt var å feire thailandsk nyttår med ein kyrkjelyd NMS har vore med å planta i Mukdahan, i nordaust-Thailand. Tradisjonen tru bryt heile landet, unge som gamle, ut i ein ellevill, tre dagar lang, vasskrig. I kyrkja blir det i tillegg feira med gudsteneste. Under lovsongen blanda norsk, thai og engelsk seg til eit herleg samansurium, men alle prisa ein gud.

– Me har mykje å lære frå kristne i Thailand og Laos. Når menneske som risikerar forfølgjing kan vera så brennande i trua, burde me i Noreg tørre å gå litt utanfor komfortsona, meiner Siri Mæland, som blei inspirert til sjølv å vera ein modigare kristen.

Neste stopp var hovudstaden i Laos, Vientiane. Her møtte me ungdommar frå Laos Evangelical Church, som NMS støt-

tar. Dei kunne fortelje sterke historiar om korleis det er å vera ein kristen i eit land med eit kommunistregime som avgrensar religionsfridomen, og om utfordringar knytt til eit liv i fattigdom.

– Å sjå arbeidet i Bangkok-slummen, der alle er velkomne, uavhengig av religion, fekk meg til å innsjå at misjon ikkje berre tyder evangelisering, men også å hjelpe på andre måtar, fortel Ingvald Mjøltnes.

Gruppetur med meining

– Å vera på tur med så mange flotte folk gav ekstra meining til turen. Ein har mange å dela inntrykk med, og ein får høyre mange ulike tankar og refleksjonar om felles opplevingar, seier reiseleiar Kristian Mjøltneset, som kan avsløre at NMSU Bjørgvin allereie arbeider i kulissene med å prøve å få til ein ny misjonstur. ●

UNDER: Feiring av songkran, eller thailandsk nyttår.

Fakta: Kyrkjesenteret i Mukdahans

- Visjonen er å sjå kyrkjelydane i distrikta veksa gjennom å utrusta leiarar, som igjen utrustar nye.
- Sidan starten i 2008 har senteret utvikla seg til å vera ein base for leiarutrusting, både for unge og vaksne.

Fakta: Lovsanghjemmet

- Her får barn frå slumområdet Klong Toey både omsorg, mat og opplæring.
- Det kreves betaling, men beløpet reguleres i forhold til foreldras inntekt.
- Fleire born får dermed i praksis nesten friplass.

Alpha-kurs i Bangladesh

Ottar Hope var misjonslege utsendt av Santalmisjonen til sykehuset i Brahmanbar fra 1982 til 1992, og har vært i Bangladesh flere ganger enn han kan telle.

TEKST OG FOTO: OLAV VIKSE

For fem år siden, på en av sine reiser, fikk han plutselig en tanke, en ide, en sprø innskyttelse, kall det hva du vil, sier han, om å starte Alpha-kurs for personalet på sykehuset, omtrent 60 personer, for å styrke det åndelige miljøet.

Men ville Alpha-kurs kunne passe i dette miljøet?

Kom til ferdig opplegg

I Arna menighet kjente han to som hadde ivret og drevet Alpha-kurs i flerfoldige år, kunne de brukes? Ville de si ja? Og han kjente et misjonæretepar i Fana som kunne være tolker. Ville de bli med?

– Det gikk relativt på trynet, sier Ottar og ler hjertelig.

Han er en trivelig fyr som ofte sier hva han tenker. Han utdyper ikke. Men vi forstår at ting måtte prøves ut, bearbejdes og justeres. Kari og Svein Inge Myhr snakker norsk og engelsk. Ikke bengali, språket som brukes i Bangladesh og deler av India. Men da de kom til Dhaka, oppdaget de at det faktisk forelå et fullt utviklet og oversatt opplegg til bengali:

– Det lå der og ventet på oss.

Utsendinger fra Alpha-India hadde vært der noen år tidligere for å sette i gang arbeid, uten at det hadde blitt noe av.

– De ville veldig gjerne at vi gjorde oss nytte av opplegget!

Alle som deltar for å bli framtidige ledere får en bok og en dvd for selvstudium.

– Vi sikter mot sentrale personer i menighetene. Kunnskapen skal spre seg som ringer i vannet!

Bhutan-metoden

Sist reise var Svein Inge og Karis tredje. Hver gang utrustet med reiselyst og visjoner. Pluss gaver fra lokale sponsorer til materiell og mat på møtene. For mat er viktig for fattige kristne når de skal være hjemme fra for å gå på kurs. Jeg snakker med tre engasjerte mennesker, og skriver så fort jeg makter. Men spesielt Svein Inge løper fra meg med et velsmurt snakketøy det er få forunt å matche. Ottar kan også snakke fort. Og underfundig. Som når han snakker om Bhutan-metoden. Et internuttrykk i misjonen om bønn koblet med spark. Hver gang en motor eller annet teknisk fantes på å stoppe, med milevis til verksted, fantes det ingen annen metode som virket; enn å be og sparke. Hardt!

Vil tilbake

Om det er bønnene eller sparkene som har gjort susen, så er det et faktum at Alpha vokser i Bangladesh. Spesielt i Dhaka, en by seks sju timer fra menigheten i Gulni. Der gikk åtte menigheter av forskjellige konfesjoner sammen om et kurs arrangert av lokale kontakter, og med Svein Inge og Kari som kursholdere. Begge sitter i hver sin stol og stråler når de forteller.

– Dette er definitivt ikke siste reise vi snakker om. Det har spredd seg og vokst mye raskere enn jeg tenkte, sier Ottar.

To verdener

Mange av arrangementene bringer dem i kontakt med menneskeskjebner. Om kvinner som forteller om overgrep. Om utstøtelse dersom de konverterer til kristendommen. Men også om undring over at de kristne ikke utstyres nyfødte med amuletter, og ikke dynker nyfødte med vievann fra den lokale trollmannen. Hvorfor er de kristnes baby frisk, mens våre barn med amuletter er syke? Ikke å undre seg over at det trengs misjonsleger. Men Ottar vil noe mer enn friske barn. Han vil helse for hele mennesket. Ånd, sjel og legeme. For livet er mer. ●

RIKE PENSJONISTÅR: Svein Inge Myhr (t.h.) kunne ikke tenke seg en bedre måte å tilbringe pensjonstiden på en å bli brukt av Herren i et spennende land langt borte. Han har penger, han har tid, han har helse, han har Kari som ønsker det samme. Ottar Hope (t.v.) på sin side har allerede i mange år levd og åndet for sykehuset «sitt» i Bangladesh.

Gleden for slett ingen ting

«Ode» betyr høystemt lyrisk dikt, ifølge fremmedordboken. Jeg kjenner ikke mange oder til gleden, bare siste sats av Beethovens niende symfoni. «An die Freude», synger koret. Enten holder du deg for ørene eller du lar deg drukne i frydefull vellyd.

AV ELISABETH FOUGNER

Det er ufattelig at musikken er skrevet av en døv og kanskje ensom mann, eller kanskje nettopp derfor. Før var det å glede seg til noe, viktigere enn selve det en gikk og ventet på. Julaften, togreisen, sangtimene, en ny kjole og mye annet. Fryd kanskje, men ingen ode.

«Var jeg et tre, hadde jeg stille gleder. De ville komme til meg fra fjerne steder bare, jeg lot det skje», skriver Øverland. Gleden blir stillere med årene. Det aller første fuglekvisperet om våren. Den første hestehoven. Et vennlig smil og et varmt håndtrykk. Et håndskrevet brev med takk for hilsen.

Hva gjør vi så med alle disse gledene? Noen kan vi fortelle om. Noen ganske få kan vi gjemme inn i oss som en skatt som bare vi selv vet om. Den er til å ta frem når noe blir uoverkommelig vanskelig. Du tar den frem og holder den forsiktig, og når du kan puste rolig setter du den forsiktig på plass til neste gang du får bruk for den.

Andre gleder er annerledes. «Skår i gleden»

SKRIVEKURS I SLETTEBAKKEN: I Slettebakken menighet har det vært flere kurs i skrivekunst for eldre ved lektor Odd Sætre. I mai 2014 var en av oppgavene «Ode til gleden». Teksten vi trykker denne gangen er skrevet av Elisabeth Fougner (80).

sier vi. Mennesker er langt fra fullkomne. En selv ikke minst. Det er en kunst ikke å la skårene i gleden komme i sentrum. Mange skår lar seg lime, og når en dør lukkes, åpnes det kanskje en ny dør – selv om alderen din kanskje ikke åpner opp for så mye nytt.

Da har en minnene. Ikke la dem ta så stor plass at du ikke tenker nye tanker og stiller spørsmål hvor du kanskje blir overrasket over svarene. Lever du lenge, har du mange å savne. Det er farlig å ikke savne noen eller noe. Tomhet er lammende. Evnen til å elske holder oss i live. Georg Bernanos skriver om det i Landsbyprestens dagbok; en bok en kan lese mange ganger og forstå mere av det som står der.

Gleden. En grå regnværsdag gikk en far med to barn bak meg på veien. Jeg gikk ut mot fortauskanten for å slippe dem forbi. «Koffor går du så seint» sa den lille jenta «Fordi jeg er gammel» sa jeg. Så kjente jeg at den lille jenta tok meg i hånden og sa: «Eg skal følge deg hem». Jeg stoppet, og faren til barna som tydeligvis ikke forstod, sendte meg et vennlig smil og overtok en sort liten hånd og gikk inn av døren til leiligheten sin. Det varmet, en glede. Dagen etter var det sol og klar himmel.

I en sang hvor jeg bare husker den siste strofen, lyder det: «Gleden for slett ingen ting». Godt vær er ikke ingenting i Bergen. ●

Kulturtipset: Musikk fra den andre siden

Det første jeg legger merke til på Jenny Hval og Susannas nye felles-utgivelse, «Meshes of Voice», er det spesielle coveret; et grafisk blad fra Arne Bendik Sjur som viser et fugleskjelett som ser ut som det trosser mangelen på kjøtt på beina for en siste flygetur - inn i evigheten.

Jeg får assosiasjoner til slike utstoppede og utstilte dyr du kan finne på gamle museer, der preparanten liksom har gitt de et uttrykk som etterligner noe levende. Døde fugler flyr, en utstoppet tiger snerrer mot deg, en gorilla slår seg på det sagflisfylte brystet.

Platen er et opptak fra Henie Onstad Kunstsenter, der verket hadde urpremiere under Ladyfest på kvinnedagen 8. mars 2009. Med på konserten var også Bladedvokalist Anita Kaasbøll og Jo Berger Myhre (bass).

– Mytiske skapninger var en stor inspirasjon, sier Jenny Hval, som skrev verket sammen med Susanna.

– Vi var innom både Medusa, Athena og Harpy (en kombinasjon av en kvinne og en fugl) som eksempler på mytologiens beskrivelser av kvinner som det stygge, det guddommelige og det grusomme, legger Susanna til.

De to fant også inspirasjon i ekteparet Maya Deren og Alexander Hammids surrealistiske og drømmende film «Meshes of the Afternoon» (1943), spesielt den kappekledd skikkelsen med et speil som ansikt. Så er det også drømmeaktige sekvenser som møter oss, like fra åpningsstykket Droplets langsomt repeterende lydbilde, og frem til vi helt til slutt får vite hva «The Black Lake Took». De tre stemmene står godt til hverandre; noen ganger er det rett og slett som de fletter seg sammen i et felles uttrykk (hør Black Lake), andre ganger mer som call and response - der de legger ulike effekter på stemmene. Og så er det de partiene der stemmene flyter utover i tykke strøk, omtrent som om de brukes til å gi røst til det som ikke kan uttrykkes med ord og tekst.

Nå skal jeg være den første til å innrømme at jeg ikke klarer å hente så mye mening ut av cd-ens medfølgende teksthefte. Ordene er, som musikken, preget av drømmer, og brokker av teksten fra en låt dukker gjerne opp igjen i en annen, halvt husket, halvt glemt. Men vakkert er det, med uimotståelig poetiske linjer som «I'm a house of bones, skin stretched over the walls», «this is a thirst that resembles me» og «dawning beauty is dazzling me».

Så hvordan står denne platen seg sammenlignet med de to artistenes selvstendige verker? For Jenny Hvals del

finner jeg mer spenst i fjorårets «Innocence is Kinky», men så er det også en svært annerledes plate; mer fra denne verden. For Meshes of Voice er definitivt musikk hentet over fra «den andre siden», enten du kaller det død, drøm eller det stedet de to møtes: Drift.

Slik sett ligger den nok tettere på Susannas eget lydunivers, som gjennom årene har beveget seg fra gripende og dypt personlige tolkninger av andres låter (hør hennes versjoner av blant andre Dolly Partons «Jolene», Leonard Cohens «Hallelujah» og Joy Divisions «Love Will Tear Us Apart» og «These Days») til et stadig mer

abstrakt uttrykk. Fjorårets «The Forester» var i så måte et mørkt og lengtende høydepunkt. «Meshes of Voice» er ikke langt unna. ●

Magne Fonn Hafskor

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Hans Borli

Menighetene i Fana prosti
inviterer til

Sorgseminar

lørdag 18. okt. 2014 kl 10.30-14.00

Storetveit menighetshus, Kirkeveien 27

Menighetene i Fana prosti
inviterer etterlatte til et seminar
om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik
Tlf.: 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. **Innføringskurs starter i Bergen 29. september.**

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Samdals

Begravelsesbyrå AS

Bjørn-Eivind K Netland og Arve Løvenholdt
TRADISJON - TRYGGHET - RESPEKT
Gratis samtale i hjemmet. Døgnvakt: 55 90 19 80

Byens Trafikkskole

v/Domkirken
«Vegg i vegg med 5 videregående skoler»
i sentrum
Kontor: 55 31 07 00, kl. 08.30-16.00
Adresse: Kong Oscarsgt. 23, 5017 Bergen
Privat: Rolf Flatholm, 55 99 05 89, 970 78 787
BIL & MC

SENIORDANS!

I Fana og Ytrebygda fins det mange aktive og spreke pensjonistar. Ein fin måte å aktivisera seg på, er seniordans. Denne danseforma er blitt umåteleg populær. Her får dei eldre dansa ulike norske og internasjonale dansar etter sitt eige tempo etter sitt eige tempo. Mange meiner at seniordans som medisin på blå resept som er med på å halda folk friske opp i høg alder. Dess-

utan er det svært sosialt. I tillegg til gruppene på Nesttun fins det ei gruppe som Fana Ungdomshall ved Fana kyrkje (Krokeidevegen 13). Gruppa møtast kvar måndag føremiddag kl 12.30 - 14.30 med Signe Nilsen som instruktør. Kontaktperson er Oddvar Skre, 909 64 834, elles kan du melda deg på ved fram møte, det er plass til fleire. Kursavgift er kr 200.-
Vel møtt! ● ODDVAR SKRE

EUROSPAR

Blomsterdalen Matsenter AS

man-fre: 8-22 • lørdag: 9-20
tlf. 55 22 00 20

ALLTID LAVE PRISER

www.sparkjop.no

Familievarhuset:

Førde • Åsane • Strandgaten • Droningsvik
Kokstad • Stord • Haugesund

EL-TUNET

i Blomsterdalen

"Størst på lamper og skjermer"

Nytt tlf. nr
55 11 47 50

Vi har også småelektriske apparater og gaveartikler.

Har du små eller store byggeplaner, ring vår installasjonsavdeling.

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 - 5258 Blomsterdalen

Hvem-hva-hvor i Fana menighet

Besøk vår hjemmeside: www.fana-menighet.no

Menighetskontoret
55 59 32 50

Prost Per Barsnes
55 59 32 55
per.barsnes@bergen.kirken.no
priv: 55 91 56 56 - 415 52 570

Sokneprest Gunnar Nesse
55 59 32 56 - 901 70 380
gunnar.nesse@bergen.kirken.no

Kateket Silje M. Salvesen Foss
55 59 32 62
siljemadelen.salvesen@bergen.kirken.no

Adm. leder Marit Offerdal
55 59 32 51
marit.offerdal@bergen.kirken.no

Kapellan Maren Flotve Tischendorf
maren.flotve.tischendorf@bergen.kirken.no

Frivillighetskoordinator
Liv Marit K. Evjen

55 59 32 54 - 920 91 187
liv.marit.k.evjen@bergen.kirken.no

Kantor Jan Røshol
55 59 32 52
jan.roshol@bergen.kirken.no

Kantor (Ytrebygda) Ivar Mæland
ivar.maeland@bergen.kirken.no

Kirketjener Ann Kristin Hovland
55 59 71 07
ann.kristin.hovland@bergen.kirken.no

Trosopplæringsmedarbeider Agnes T. Kroken
agnes.kroken@bergen.kirken.no

Barne- og ungdomsmusiker Kristin E. Engeberg
55 59 32 60
kristin.edwardsen.engeberg@bergen.kirken.no

KM-sekretær Eli Beate Nilsen
55 59 32 59
elibeate@bergen.kirken.no

Kirketjener Renate Olsen
55 59 32 66
renate.olsen@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Tord Byrkjeland Berntsen
932 89 354
tord.berntsen@gmail.com

Ytrebygda menighetsutvalg
Svein Berg, sveber5@gmail.com

Økonomiutvalget
Per Jonny Vik, 55 22 91 64

Gudstjenesteutvalget
Olaf Heggdal, 958 24 222

Trosopplæringsutvalget
Kari Flornes, 55 29 87 51

Kulturutvalget
Linbjørg Sæterdal, 959 78 425

Misjon/økumenikk-utvalget
Oddvar Aadland, 55 22 66 73

KFUK-KFUM

- Sekretær, vikar: Eli Beate Nilsen 55 59 32 60 - 924 03 631
- Voksenlaget, Fana KFUK/KFUM: Tor Magne Birkeli 909 93 421 - tor.hild@online.no
- Åpen barnehage, Fana KFUK/KFUM styrer Kari Frotveit 413 28 003
- Leder Fana KFUK/KFUM: Lisbeth Småland Søvik 411 07 458 - lissmaa@gmail.com

Diakoniet
Tone Høylandskjær, 55 22 80 92

Fana Kyrkjekor
Gyri Skre, 55 91 51 53

Ytrebygda Kyrkjelag
Arvid Grostøl, 55 22 72 20

Dåp, vielse og begravelse:
Kirketorget 55 59 32 10
kirketorget@bergen.kirken.no
Kirkegård og gravstell
Tlf. man-fre 8-15: 55 59 39 00 -
gravplass@akasia.no

Åpen barnehage

Velkommen til åpen barnehage i kjelleren i Fana menighetscenter. Fana KFUK-KFUMs tilbud er for barn i alderen 0-6 år sammen med en voksen omsorgsperson. Åpen barnehage er et møtested for barn og voksne, der vennskap, fellesskap lek og læring står i fokus.

Åpningstider:

Mandag: 09.00-15.00

Tirsdag: 09.00-14.00

Torsdag: 09.00-14.00

Dette gjør vi:

- Lek og samlingstund - Felles lunch
- Aktiviteter og turer - Babysang tirs. kl. 11

Tilbudet er gratis. Du betaler kun for mat hvis dere spiser lunsj med oss. Det koster 25,- for voksen og 15,- for barn. Åpen barnehage har ingen påmelding og du kan komme og gå når du vil innenfor barnehagens åpningstid. Vi følger skoleruten for ferier og fridager.

Adresse: Fanaveien 320, 5244 Fana
413 28003 - post@openbarnehage.no
Facebook: Fana Åpen Barnehage ●

BUNNPRIS

PRISENE TIL BUNNS - IKKE UTVALGET!

FANA

Tilfestadvn. 230, 5243 Fana

Tlf. 55 91 57 61

Hjelp til tak og ventilasjon?

Ta kontakt med oss
tlf 55 11 69 69

FANA BLIKK
TAK OG VENTILASJONSSENTERET

Fanaveien 39 - 5221 Nesttun
Nettbutikk: www.fanablikk.no

Fana kyrkjekor på tur til Berlin

«Wenn jemand eine Reise tut, dann kann er was erzählen» lyder et tysk ordtak, som litt fritt kan oversettes med: «Den som gjør en reise, har noe å fortelle». Vi har også vært på tur, og Berlin var målet.

AV LISBETH A. SÆRVOLD

Det var en spent gjeng med korister pluss ledersagere, og med sin dirigent Jan Røshol, som møtte opp på Flesland torsdag 12. juni, for å dra på en ukes kortur. Vi hadde med oss to dyktige reiseledere, Einar Nielsen og Victor Bakke, og etter innsjekk var det bare å ta plass i flyet og begynne å glede seg!

På vei til hotellet tok bussen en sightseeing runde forbi noen av de kjente «must see» stedene som: Checkpoint Charlie, Potsdamer Platz, Holocaust-minnesmerket og KaDe-We. Vi skulle bo på Mark Apart hotell, i nærheten av Kurfürstendamm. Grei beliggenhet, store gode rom, jo da ...dette kunne bli bra! Samme kveld spiste vi et bedre måltid på Schildkröte. Ved bordsetet sang vi et par sanger spontant, til stor glede for det danske selskapet på nabobordet.

Neste dag ble viet en rundtur i vest. Vi besøkte først Brandenburger Tor, før et besøk i Bundestag, den tidligere Riksdagsbygningen. Etter sjekk og passkontroll, fulgte en hurtig men lett klaustrofobisk heistur, der hele gruppen og vel så det fikk plass i en gigantisk publikumsheis. Fra toppen av glasskuppelen var det et fantastisk overblikk over byen. Et par sanger ble det her og. «Alta Trinita» og «Laudate Nomen Domini» klang mektig i kuppelrommet.

Lørdag var satt av til et heldagsbesøk i barokkbyen Dresden. Byen ble som kjent fullstendig utbombet i 1945, for senere å bli gjenoppbygget. Da vi sto på Theaterplatzm var det nesten ufattelig at de vakre bygningene omkring var gjenskapt og restaurert! Første stopp var en musikk gudstjeneste i praktfulle Frauenkirche. Vi hadde fått tillatelse til å synge en sang rett etter gudstjenesten, så vi samlet oss kvikt, og med publikum fremdeles tilstede, ljommet norske ord og toner for en stakket stund i kirkerommet. Et besøk i Semperoperaen sto så for tur. Guiden vår hadde bodd to år i Norge, og foretok guidingen på

En liten pause ved den mektige Berlinerdomen.

utmerket norsk. Med hennes innlevelse og entusiasme, ble operaens historie et artig og lærerikt innslag. Til slutt samlet vi oss i operakorets øvingsrom. Guiden hadde lyst å høre oss synge der, og vi lot oss jo ikke be to ganger! Vi kan vel også slå fast at «Bruerslått frå Øre» klang godt i det profesjonelle øvingsrommet.

Søndag kveld skulle vi ha den første av to konserter, og formiddagen ble brukt valgfritt, fram til vi møttes for en båttur på Spree. Konserten om kvelden var i Kirche zum Heilsbrunnen. Det var lagt opp til et program med korsang og musikkinnslag vekselvis. Etter konserten dro vi til Potsdamer platz og middag i det store moderne Sony senteret.

Et besøk i den gamle prøyssiske hovedstaden Potsdam var lagt inn mandag 16. Der besøkt vi Neues Palais og Sanssouci, to slott som hadde tilhørt Fredrick 2. på midten av 1700-tallet. I Neues Palais var det obligatorisk med store flate filtsko for å beskytte underlaget. Og vi tøflet oss rundt i palasset, veldig bra for de ærverdige gamle marmor gulvene, men unektelig litt morsomt for oss!

Dagen etter hadde vi litt guiding i øst og tid til egen disponering. Noen besøkte Berlins vakre botaniske hage, den største i Europa. Så dro vi til Auen Kirche for forberedelser til kveldens konsert. Konsertprogrammet vårt hadde hovedfokus på norske sanger og kom-

Fana kyrkjekor utenfor Kirche zum Heilsbrunnen.

Fra vår interessante guiding i Semperoperaen.

ponister. Edvard Grieg, Henning Sommero, Frode Alnæs og Sigmund Skage var representert. Koret hadde Alnæs' «*Vitae lux*» på programmet, og denne ble også framført instrumentalt i et nydelig samspill mellom Elisabeth på fiolin og Jan på klaver.

Siste dag hadde vi formiddagen fri. Noen dro til Sachsenhausen, andre laget sitt eget opplegg. Etter tidlig felles middag den dagen, dro majoriteten av gruppen på konsert i filharmonien. Der var Daniel Barenbom solist på klaver, og dette ble en «høyde»!

Alt har en ende, og tiden for hjemreise nærmet seg. Vi må berømme Einar som hadde tilrettelagt et interessant opplegg for oss, og Victor som var turens fotograf. Skall uken oppsummeres, kommer opplevelsene haglende: Vi har besøkt Tysklands mest kjente operahus, opplevd Berlinerdomen, ruslet på Unter den Linden, hørt korsang i Gedächtniskirche, og gått i den overraskende store Tiergarten. Vi har spist vegetarmat på gresk restaurant, kenguru på australsk, og tysk mat på stamkafen til Jahn Otto Johansen. Om kveldene samlet en del seg på det som nesten ble vårt stamsted rett utenfor hotellet, for litt i glasset og mye god prat. Så da gjenstår det vel bare å la inntrykkene få synke, og begynne å planlegge hvor vi skal reise neste gang! ●

FANA KIRKE

Bli med å synge større korverk med Fana Kyrkjekor med kor, solister og orkester

Søndag 16/11 Schubert Messe i G-dur
Bachkantate Wachet auf ruft uns die Stimme
Våren 2015 Messias av G.F. Händel (utdrag)

Koret har plass for noen flere på alle stemmer.

Vi (Koret) er vel 40 medlemmer fra 35 år og oppover.
Vi øver i Fana menighetshus onsdager kl. 19.30-21.30
Vi tar inn nye stemmer ved semesterstart i september.

Ta kontakt med korets dirigent for nærmere opplysninger.
48 99 47 00/ jan.roshol@bergen.kirken.no

Basis for solistene er Fanasolistene som Kantor Jan Røshol også driver hvor vi har plass for noen flere i solistgruppn av alter og herrer.

Bidra til fornyelse og tradisjon i Fana kirke.

Menighetskalender for Fana og Ytrebygda

døpte

Fana kirke

Christian Bartz-Johannessen
Mathilde Sagstad Björck
Sofie Louise Botnevik
Evelina Møen Busk
Amanda Nordvik Dale
Mia Dørmænen
Benjamin Bergithon E. Eriksen
Christian Fitje
Christoffer Igland Fitje
Mathilde Fønnes-Hopland
Elida Fredheim-Waage
Emil Sandnes Furset
Mikkel Høllre Færden
Henrik Glaser
Oliver Henriksen Haga
Ariel Tonheim Hammer
Nicholas Hauge
Henrik Lorentzen Hope
Nora Joensen
Emma Sundseth Johansen
Mariell Jæger-Rønning
Athene Isabella Sofia K. Nordvik
Sondre Graue Lerøy
Henrik Andersen Lien
Theo Alexander Meyer-Smedvik
Jonas Kopperstad Olsnes
Sigurd Bruu Raa
Sofie Augustad Reimers
Lysia Katerina Berit Selheim
Sophia Myrhaug Skarbøvik
Dennis Skoge
Theodore Alexander Hui Solvaag
Iben Bjørnstad Stein
Celine Amalie Taasen
Olivia Ulveseth
Ida Marie Wilhelmsen
Thelma Nikoline Windheim

Ytrebygda kirke

Simon Holst Hansen
Milly Augustad Lindås
Erling Hatlestad Tyssøy
Maria Christensson

vielser

Fana kirke

Cecilie Nyrønning og
Sjur Erlend Godø
Linn Borge Jean og
Robert Rolland
Wenche Elisabeth Karlsen og
Harald Fauskanger
Maren Gjerde og
Jan Bjarte Svabø
Jeanett Klementsén og
Odd Christian Soltvedt
Esther Vassnes og
William Bergesen
Kristine Smådal og
Karl-Harald Andreassen
Lise Yvette Maurset og
Alexander Henriksen
Zoïrem Ariana Girotto og

Daniel Fanavoll
Kjersti Hauge og Erik Andreassen
Renate Nordeide og
Lars Gitle Lysen
Kristin Kartveit og
Robin Lindbjerg
Vivian Litland og
Lars-Erik Pedersen
Rikke Renate Bergesen og
Morten Hansen
Gunvor Vikøyr og Glenn Walle
Marianne Røssland og
Trond Ytre-Arne
Hilde Eikenes Erling og
Andre Sæther
Iselinn Birgitte Mjåtvædt og
Erlend Korten
Hilde Britt Farsund og
Tor Andre Ulsted
Mie Damhagen og
Mads Erik Elvsaa
Linda Midtbø og Morten Nilsen
Cathrine Jakobsen og
Preben Heggstad
Kine Hestad og Stein Ove Fotland
Kristin Bøge og Aleksander Grieg
Christina Marie Rainer og
Henrik Flornes
Trine Benedikte Espeland og
Egil Hallgeir Tverberg
Merethe Sæle og Thomas Nygård
Marianne Helvik og
Arne Helgesen

Ytrebygda kirke

Ann Kristin Hus og
Harald Skibenes

begravelser

Arne Aasheim
Birger Andersen
Edith Karoline Aune
Gudrun Bahus
Dag Bakka
Anny Birkeland
Gislaug Bøe
Ada Margrethe Christiansen
Bjørn Oluf Dyrstad
Carsten Fristad
Svein Frotvedt
Einar Hansen
Magne Harald Haugland
Bjørn Arthur Husebø
Harry Jensen
Rolf Emil Johannessen
Rune Johannessen
Oddmund Karlstad
Paul Martin Kronheim
Tore Larsen
Gunnar Liland
Svenn Halvor Martinsen
Einar Nesse
Jorunn Karin Rognved
Brita Helene Sandal
Hanne Sandven
Alfhild Henrikke Skage
Pål Anton Skagseth

Magnus T. Skeide
Gerd Skulstad
Knut Skurtveit
Aud Standal
Solveig Storvik
Ivan Andre Vollvik
Birger Jofred Wergeland
Thore Osvald Øen
Nils Magne Økland

gudstjenester

5. okt., 17. s. i treenighetstiden

Job 19,21-27 2 Tim 1,7-12 Joh 11,17-46
11.00: Fana. Gudstjeneste v/ Per Barsnes. Nattverd. Takkoffer: Kirkens SOS. Kirkekafe.
13.00: Fana. Dåpsgudstj. v/ Per Barsnes. Offer: Menigh. trosoppl.
19.00: Ytrebygda. Kveldsgudstj. v/ Maren F. Tischendorf. Bønnvandring. Nattverd. Kafé for utviklingshemmede på kirketorget fra kl. 17:30.

12. okt., 18. s. i treenighetstiden

Jes 53,1-5 Hebr 2,10-18 Matt 8,14-17
11.00: Fana. Gudstjeneste v/ Ivar Braut. Dåp og nattverd. Takkoffer: Blå Kors. Kirkekafe.
11.00: Ytrebygda. Gudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Dåp og nattverd. Takkoffer til Blå kors. Opplegg for barn i gudstj. Kirkekafe.

19. okt., 19. s. i treenighetstiden

Salme 36,6-11 Gal 5,16-26 (P) Matt 5,20-26
11.00: Fana. Gudstj. v/ Rune Kysnes. Dåp, nattv. Takkoffer: TV-aksjonen. Søndagssk. Kirkekafe.
11.00: Ytrebygda. Gudstjeneste ved Maren F. Tischendorf. Dåp. Høsttakkefest. Takkoffer: TV-aksjonen. Kirkekafe.

26. oktober, Bots og bønnedag

Jer 18,1-10 Rom 2,1-11 Luk 13,22-30
11.00: Fana. Gudstjeneste med skriftemål v/ Gunnar Nesse. Takkoffer: De fire diakoniinstitusjoner i Norge. Kirkekafe.
11.00: Ytrebygda. Gudstjeneste v/ Per Barsnes. Dåp og nattverd. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer: De fire diakoniinstitusjoner i Norge. Kirkekafe.
13.00: Fana. Barnedåpsgudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Takkoffer: Menighetens trosopplæring.
16.00: Kristborg bedehus v/ Per Barsnes. Ettermiddagssamling. Kaffe og kakebord.
20.00: Fana. Tomasmesse v/ G. Nesse og R. Søvik. Bønnvandring og forbønnstjeneste. Nattv.

2. november, allehelgensdag

Jes 49,8-10 Åp 7,9-17 Matt 5,1-12
11.00: Fana. Gudstj. v/ Rune Kysnes. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetsarbeidet. Kirkekafe.
11.00: Ytrebygda. Gudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetsarbeidet. Opplegg for barn i Gudstjenesten. Kirkekafe.
18.00: Fana kirke v/ Gunnar Nesse. Minnesamling for dem som er gått bort det siste året. Lystenning. Sang og musikk. Kollekt til det musikalske arb. i menigheten.

9. nov., 22. s. i treenighetstiden

Fork 4,17-5,6 Jak 3,7-12 Matt 12,33-37
11.00: Fana. Familiegudstj. ved Maren F. Tischendorf. Dåp. Tårnagenthelg. Tårnagentene deltar. Takkoffer: Menighetens trosoppl.
19.00: Ytrebygda. Kveldsgudstj. v/ Ivar Braut. Bønnvandring. Nattverd. Kafé for utviklingshemmede på kirketorget fra kl. 17:30.

16. nov., 23. s. i treenighetstiden

Jes 1,16-19 2 Tess 1,10b-12 Mark 10,28-31
11.00: Fana. Gudstj. v/ Per Barsnes. Dåp, nattv. Offer: Stefanusalliansen. Søndagssk. Kirkekafe.
11.00: Ytrebygda. Gudstj. v/ Gunnar Nesse. Dåp, nattv. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer: Stefanusalliansen. Kirkekafe.

23. nov., Kristi kongedag

Jes 57,14-16 Åp 20,11-13 Matt 25,31-46
11.00: Fana. Gudstjeneste v/ G. Nesse. Nattverd. Takkoffer: Kirkens Sosialtjeneste. Kirkekafe.
13.00: Fana. Barnedåpsgudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Takkoffer: menighetens trosopplæring.
11.00: Ytrebygda. Gudstjeneste v/ Maren F. Tischendorf. Dåp og nattverd. Takkoffer: Kirkens sosialtjeneste. Opplegg for barn i gudstjenesten. Kirkekafe.

Innkalling til menighetsmøte i Fana sokn

Sak: Skal Fana sokn deles?
Alle medlemmer av Den norske kirke som sokner til Fana sokn innkalles til møte i Ytrebygda kirke 14. oktober klokken 19. For mer informasjon, se www.fanamenighet.no og side 2-3 i dette bladet.